

252. L-Onor Mario de Marco MP, L-Onor Marthese Portelli MP u L-Onor Claudio Grech MP jipponu:

Din il-Kamra:

TFAKKAR li l-qasam tal-enerġija huwa wiehed mill-oqsma l-aktar strategikament rilevanti għall-futur ta' pajjiżna u li kull deċiżjoni ewlenija li tittiehed fih għandha implikazzjonijiet dejjiema fuq is-soċjetà u l-ekonomija ta' pajjiżna;

TFAKKAR li l-wegħda ewlenija li fuqha ġie elett dan il-Gvern kienet li kien ser jibni u jibda jhaddem *power station* ġdida li taħdem bil-gass fi żmien sentejn;

TFAKKAR li l-programm ekonomiku tal-gvern kien ibbażat fuq din il-wegħda, hekk kif ukoll rilevat b'enfasi fid-Diskors tal-President fil-Ftuħ ta' din il-Legizlatura;

TFAKKAR li wegħda oħra principali li fuqha ġie elett dan il-Gvern kienet li kien ser idañhal prattiċi ta' kontabilità u trasparenza assoluta fid-deċiżjonijiet li jikkonċernaw l-użu tal-fondi pubbliċi;

TFAKKAR li l-Prim Ministru stess kien rabat il-kariga tiegħu mal-fatt jekk kienx ser jinstab investitur li kien lest li jiffinanzja u jidhol għar-riskju tal-investment fil-proġett u li l-*power station* il-ġdida titlesta sa Marzu 2015;

TFAKKAR li f'Diċembru 2014, il-Gvern ammetta li kien falla mill-mira tiegħu li jlesti l-*power station* imwegħda f'sentejn u li issa kien qiegħed jippjana li jlestiha fl-2016;

TFAKKAR li t-traħhis fil-kontijiet tad-dawl u l-ilma kien intrinsikament marbut mat-twettiq ta' dan il-proġett, fejn saħansitra l-kumpanija magħzula kellha tiffinanzja l-ispiza tat-traħhis fil-kontijiet tad-dawl u l-ilma għall-perjodu sakemm tibda tithaddem l-istess *power station*;

TFAKKAR li permezz tal-ftehim li daħal fih il-Gvern mal-istess Electrogas, pajjiżna qiegħed jorbot il-qasam tal-enerġija tiegħu għal tmintax-il sena shaħ;

TFAKKAR li f'Marzu 2015 ġie żvelat kif, wara intervent dirett tal-Ministru għall-Enerġija u s-Saħha Konrad Mizzi f'April 2014, l-Enemalta dahlet f'*hedge* ta' €67 miljun b'mod dirett mad-ditta SOCAR, li hija waħda mill-azzjonijisti tal-kumpanija Electrogas, liema proċess li wassal biex saret *hedge* kien ikkritikat mill-Awditur Ġenerali fir-Rapport tiegħu '*An Analysis of Enemalta Corporation's Hedging Activity during 2014*;

TINNOTA li, minkejja l-wegħdi ta' trasparenza u kontabbilità, sal-lum il-Gvern għadu ma ppubblika l-ebda dokument kuntrattwali li daħal fih hu jew l-Enemalta mal-kumpanija Electrogas, liema ftehim qiegħed jorbot il-qasam tal-enerġija ta' pajjiżna għal 18-il sena shaħ;

TINNOTA li minbarra li l-Gvern falla fil-mira tiegħu li jlesti l-proġett fi żmien sentejn, jidher ċar li l-proġett għadu lura bil-Gvern lanqas biss jagħti data ta' meta ser tibda tithaddem il-*power station*;

TINNOTA li kellu jkun il-ġurnal *The Sunday Times of Malta* li ftit ġimghat ilu jiżvela l-fatt li l-Gvern kien f'Diċembru 2014 ta garanzija għas-somma ta' €88 miljun għal self mogħti mill-Bank of Valletta plc. lill-kumpanija privata Electrogas għall-bini tal-*power station*;

TINNOTA li l-Gvern heba dan il-fatt għal sitt xhur sħaħ u qatt - qabel ma żvelat l-informazzjoni *The Sunday Times of Malta* - ma ħabbar li kien ta din il-garanzija għal dan is-self privat qabel ma dan gie żvelat mill-*media* indipendenti;

TINNOTA li l-Ministru tal-Finanzi kkonferma u qal li din il-Garanzija Bankarja ta' €88 miljun lil kumpanija privata hija unika u bla precedent;

TINNOTA li din il-garanzija għal self privat tmur kontra kull prassi stabbilita ta' amministrazzjoni tajba ta' fondi pubbliċi;

TINNOTA li jirriżulta li, filwaqt li f'Diċembru li għadda l-Gvern kien qiegħed jiftaħar li kien ser ilesti l-*power station* sa Ġunju 2016, minn wara dahar il-poplu, kien qiegħed juża t-taxxi tal-poplu stess biex din id-data tkun tista' tintlaħaq;

TINNOTA li sal-lum il-Gvern qed jinjora kull talba li qed issirlu, inkluż talba mill-Kamra tal-Kummerċ u Intrapriża, sabiex jipubblika d-dettalji kollha relatati ma' din il-garanzija straordinarja;

TINNOTA li sal-lum kull ma qal il-Gvern hu li din il-garanzija bankarja hija temporanja sakemm il-Kummissjoni Ewropea tiddeċiedi jekk is-*Security of Supply Agreement* li gie ffirmat bejn l-Enemalta u l-Electrogas huwiex skont ir-regoli tal-*State Aid* jew le;

TINNOTA li governanza tajba u amministrazzjoni prudenti kienet titlob li, ladarba l-Gvern kien jaf li ried iġib *clearance* mill-Kummissjoni Ewropea fir-rigward ta' xi elementi ta' *state aid* li jista' jkun fih il-ftehim mal-Electrogas, din il-*clearance* kien jitlobha u jiksibha qabel ma jikkummissjona l-proġett u speċjalment qabel ma jibda x-xogħol fuq il-proġett;

TINNOTA li t-*track record* tal-Gvern fin-negozju ma' wiehed mill-azzjonisti tal-Electrogas (SOCAR) mhux wiehed feliċi għal pajjiżna minhabba li d-deċiżjoni hawn fuq imsemmija li f'April 2014, ha unilateralment il-Ministru Konrad Mizzi biex l-Enemalta tidhol fil-*hedge* ma' SOCAR, swiet lill-Enemalta €14.1 miljun;

TINNOTA li l-Kamra tal-Kummerċ, b'responsabbiltà, saħqet li l-Gvern għandu jipprezenta l-fatti kollha u jassigura trasparenza sħiħa fuq proġett daqstant materjali għall-pajjiżna;

GĦALDAQSTANT il-Kamra tipproponi li:

1. Il-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandu jpoġġi fuq il-Mejda tal-Kamra kopja tad-dokumenti tal-*Expression of Interest* u *Request for Proposals* għall-proġett tal-*power station*;
2. Il-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandu jpoġġi fuq il-Mejda tal-Kamra kull ftehim li gie ffirmat mal-kumpanija Electrogas u / jew xi sussidjari tagħha jew kumpaniji azzjonisti tagħha, inkluż kull ftehim marbut mal-bini tal-*power station*, max-xiri tal-elettriku (*Power Purchase Agreement*) u max-xiri tal-LNG (*Gas Supply Agreement*), kuntratti ta' trasferiment u/jew kera ta' artijiet u/jew bini kif ukoll l-abbozz tas-*Security of Supply Agreement*;

3. Il-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandu jagħti rendikont dettaljat tal-proġett u jagħti data definittiva meta l-*power station* ser tibda tithaddem;
4. Il-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandu jispjega x'impatt finanzjarju se jkollu d-dewmien fit-tlestija u kif u min ser jiffinanzja dan l-impatt;
5. Il-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandu jpoġġi fuq il-Mejda tal-Kamra rendikont dettaljat dwar kif, kemm u meta l-kumpanija Electrogas ħallset għall-ispiza li kellha tagħmel tajjeb għaliha għat-traħhis fil-kontijiet tad-dawl u l-ilma, hekk kif kien ħabbar il-Gvern meta ħareġ is-sejha għall-offerti;
6. Il-Ministru tal-Finanzi u l-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandhom jipubblikaw l-inkartament kollu marbut mal-Garanzija Bankarja ta' €88 miljun li ħareġ il-Gvern favur il-kumpanija Electrogas;
7. Il-Ministru tal-Finanzi u l-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandhom jgħidu bl-aktar mod ċar jekk il-Garanzija Bankarja ta' €88 miljun gietx offruta lill-offerenti fi-istadju tal-*Expression of Interest* u / jew ta' *Request for Proposals*, jekk gietx offruta wara li għalqu s-sottomissjonijiet u jekk gietx offruta lil dawk kollha illi urew interess;
8. Il-Ministru tal-Finanzi u l-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandhom jgħidu bl-aktar mod ċar x'jiġri f'każ li l-Kummissjoni Ewropea kellha tiddeċiedi li s-*Security of Supply Agreement* imur kontra r-regoli tal-*iState Aid*;
9. Il-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandu jipubblika d-*due diligence* li sar (jekk sar) dwar l-istat finanzjarju tal-kumpanija Electrogas u għandu jispjega lill-Kamra kif il-Gvern wasal biex iddetermina li l-kumpanija għandha riżorsi finanzjarji adegwati għall-proġett;
10. Il-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandu jispjega għaliex it-*taxpayer* Malti kellu jagħmel tajjeb għal €88 miljun mis-self ta' €101 miljun li l-Bank of Valletta qiegħed jingħad li ta lill-kumpanija Electrogas;
11. Il-Ministru għall-Energija u s-Saħħa għandu jgħid x'garanziji bankarji ġew mogħtija mill-Electrogas u mill-azzjonisti tagħha lill-Gvern u/jew lill-Enemalta (jew sussidjarji tagħha) sabiex jagħmlu tajjeb għall-obbligi tagħhom;
12. Il-Viċi Prim Ministru u Ministru għall-Affarijiet Ewropej għandu jipubblika d-deċiżjoni tal-*iState Aid Monitoring Board* biex tingħata din il-Garanzija Bankarja ta' €88 Miljun.

25.06.15

Il-Ministru fl-Uffiċċju tal-Prim Ministru l-Onor. Konrad Mizzi ressaq din l-emenda:

B'referenza għall-Mozzjoni 252, għandu "Jithassar dak kollu li hemm wara

"Din il-Kamra:

Tfakkar li l-qasam tal-enerġija huwa wieħed mill-oqsma l-aktar strateġikament rilevanti għall-futur ta' pajjiżna u li kull deċiżjoni ewlenija li tittieħed fih għandha implikazzjonijiet deġġiema fuq is-soċjetà u l-ekonomija ta' pajjiżna;"

u minflok jiddaħħal dan li ġej:

"Tfakkar li kien għalhekk li l-Gvern mal-ewwel poġġa fuq nett tal-aġenda dan il-qasam u kif imwiegħed hadem bis-shih fuqu u bi prijorità biex irahhas il-kontijiet, ikollna arja aktar nadifa u biex isalva lil Enemalta biex minn mażżra għal pajjiżna ssir mutur ekonomiku.

Tfakkar li dan il-Gvern fehem mal-ewwel l-implikazzjonijiet li Enemalta falluta seta' jkollha fuq il-banek u fuq l-ekonomija ta' pajjiżna u għalhekk hadem biex igib investment strateġiku minn Shanghai Electric Power ta' madwar 350 miljun minflok ibigh lill-Enemalta għal ewro wieħed biss kif riedet tagħmel l-amministrazzjoni preċedenti;

Tfakkar li din il-ħidma ġiet innotata minn aġenzija ta' kreditu internazzjonali li tejbura rating tal-Enemalta u ta' pajjiżna;

Din il-Kamra:

Tinnota li l-Gvern hadem mal-ewwel biex kif imwiegħed jorhsu kontijiet fi żmien sena għall-familji u fi żmien sentejn għan-negozji billi nstab investitur għall-proġett tal-enerġija permezz ta' proċess kompetittiv u trasparenti;

Tinnota li fil-jiem li għaddew il-familji u n-negozji f'pajjiżna rċievew għall-ewwel darba fl-istorja l-ewwel elettriku ġġenerat mill-gass naturali permezz ta' magni tal-impjant D3 li tħaddmu bil-gass, wara ħidma biex dan l-impjant jinqaleb biex jaħdem bil-gass;

Il-Kamra tinnota li, fl-aħħar jiem, waslet ukoll it-tieni konsenja ta' gass naturali fejn bħalissa għaddejjin testijiet fuq l-impjant il-Ġdid li jaħdem bil-gass, Delimara 4;

Tinnota li, kif kien imwiegħed, f'pajjiżna ser inkunu qed neliminaw għal kollox l-użu tal-Heavy Fuel Oil; l-aktar żejt li jniġġeż mill-ġenerazzjoni tal-elettriku f'pajjiżna;

Tinnota li l-ħidma tal-Gvern, ġiet skrutinazzata għal kwazi sentejn mill-Kummissjoni Ewropea li fl-aħħar ġimghat approvat il-proġett tal-Enerġija ġġenerata mill-gass fl-interità tiegħu;

Tinnota li, wara li sar dan il-proċess ta' skrutinju mill-Kummissjoni Ewropea, il-Gvern ippubblika l-kuntratti kif imwiegħed;

Tinnota li l-garanzija li qed issir referenza għaliha kienet ukoll taht skrutinju mill-Kummissjoni Ewropea kif kien ukoll il-ftehim dwar is-sigurtà tal-provvista li issa dan ser ikun jista' jiġi ffirmat.

Għaldaqstant, il-Kamra tirriżolvi li:

Il-kuntratti għal dan il-proġett, saru b'mod għaqli u b'tali mod li jissalvagwardjaw lill-pajjiż, fl-istess ħin li joffru flessibilità u sigurtà tal-provvista;

Il-Gvern ħadem b'mod serju fejn il-konsorzju privat qed jinżamm accountable u qed ikun penalizzat għal dewmien billi jhallas multi;

Għaldaqstant, il-Kamra thegġeg lill-Gvern biex:

Ikompili jaħdem f'din il-direzzjoni li mhux biss qed iwassal biex kif imwiegħed ikollna qasam aħjar tal-enerġija, iżda qasam li jpoġġi lill-familji u n-negozji fiċ-ċentru tiegħu.”.

L-emenda għaddiet fis-Seduta Nru 489 tal-Erbgha 1 ta' Marzu 2017.

Il-mozzjoni kif emendata, għaddiet fis-Seduta Nru 489 tal-Erbgha 1 ta' Marzu 2017.